

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner och till lagar som har samband med den

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner och till lagar som har samband med den (RP 124/2024 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Social- och hälsovårdsutskottet (ShUB 12/2024 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 19 § 2 mom. och 40 § 2 mom.,
av dem 19 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1344/2016,
ändras 7 a §, 23 § 2 mom., 24 §, 31 § 2 mom., 37 § 1 och 2 mom., 39 § 1 mom., 43 § 5 mom. och 57 a §,
av dem 7 a § sådan den lyder i lag 1097/2018, 23 § 2 mom. och 39 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1028/2022, 24 § sådan den lyder i lagarna 1097/2018 och 1028/2022, 37 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 536/2019 och 57 a § sådan den lyder i lag 676/2011, samt
fogas till lagen en ny 36 a § som följer:

Riksdagens svar RSv 115/2024 rd

7 a §

Ordnande av yrkesinriktad rehabilitering för unga

Folkpensionsanstalten ordnar yrkesinriktad rehabilitering för 16—29-åriga försäkrade (*yrkesinriktad rehabilitering för unga*), om

- 1) den försäkrades funktionsförmåga har försämrats väsentligt,
- 2) rehabiliteringen är ändamålsenlig för att stödja eller främja den försäkrades funktionsförmåga och livskompetens samt studiefärdigheter eller anställbarhet, och
- 3) rehabiliteringen behövs för att stödja eller främja den försäkrades förmåga att studera eller få arbete.

När försämringen i den försäkrades funktionsförmåga bedöms ska de faktorer som påverkar den försäkrades funktionsförmåga i synnerhet i fråga om förmåga att klara sig, delaktighet, individuella faktorer och omgivningsfaktorer beaktas på ett övergripande sätt. Den försäkrades funktionsförmåga har försämrats väsentligt, om försämringen av funktionsförmågan begränsar den försäkrades planering av framtiden eller möjligheter att börja studera eller arbeta eller förhindrar den försäkrade att fortsätta sina studier.

Vid bedömning av rehabiliteringens ändamålsenlighet ska hänsyn tas till om den sökta rehabiliteringen kan främja sökandens funktionsförmåga, livskompetens samt färdigheter och förmåga att studera eller få arbete. Dessutom beaktas som helhet sökandens aktuella servicebehov samt de social- och hälsovårdstjänster som sökanden fått och andra tjänster som stöder eller främjar funktionsförmågan, livskompetensen, studierna eller sysselsättningen. Om sökanden studerar, beaktas också läroanstaltens stödåtgärder.

Med avvikelse från 1—3 mom. har den försäkrade dock inte rätt till yrkesinriktad rehabilitering för unga, om han eller hon arbetar som löntagare eller företagare på deltid eller heltid, eller får sådan rehabiliteringspenning för unga som avses i 20 §.

Folkpensionsanstalten ska i form av yrkesinriktad rehabilitering för unga ordna tjänster för utredning och bedömning av rehabiliteringsbehovet, rehabiliteringsmöjligheterna och möjligheterna att studera och få arbete samt coachningstjänster. I syfte att nå rehabiliteringsmålen ska inom ramen för tjänsterna inom den yrkesinriktade rehabiliteringen för unga samarbete bedrivas med de aktörer som är behövliga med hänsyn till rehabiliteringsklienten.

23 §

Betalning av rehabiliteringspenning

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. betalas rehabiliteringspenning, med undantag för karenstiden enligt 25—27 §, för den tid som rehabiliteringsklienten deltar i utbildning som ordnas som yrkesinriktad rehabilitering, för annan yrkesinriktad rehabilitering enligt 6 § för personer utanför arbetslivet, för yrkesinriktad rehabilitering av unga enligt 7 a §, med undantag för coachningstjänster, och för sådan rehabilitering som berättigar till rehabiliteringspenning för unga enligt 20 §, om klienten är förhindrad att utföra något annat arbete som kan jämföras med huvudsyssla än sådant som ingår i rehabiliteringen.

Riksdagens svar RSv 115/2024 rd

24 §

Rehabiliteringspenning för väntetid och mellanliggande tid

Rehabiliteringspenning kan också betalas för den tid då rehabiliteringsklienten väntar på att rehabiliteringen ska börja (*väntetid*) samt för tiden mellan rehabiliteringsperioder (*mellanliggande tid*), om det behövs för att trygga att en i 6 eller 7 a § avsedd yrkesinriktad rehabilitering eller en rehabilitering som berättigar till i 20 § avsedd rehabiliteringspenning för unga framskrider samt för att trygga att rehabiliteringsklienten får sin försörjning. Rehabiliteringsklienten har rätt till rehabiliteringspenning för väntetiden och den mellanliggande tiden om han eller hon inte under samma tid får utkomst av exempelvis arbete.

Rehabiliteringspenningen under väntetiden och den mellanliggande tiden betalas minskad med 20 procent och för högst tre månader per kalenderår, beräknat separat för vardera grunden, om det inte för tryggnad av utkomsten och rehabiliteringens framskridande finns någon särskild anledning att betala den för en längre tid.

31 §

Ersättning för uppehålle

Ersättning för uppehålle kan betalas för den tid som undersökningar och prov för utredning av rehabiliteringsbehovet och rehabiliteringsmöjligheterna eller öppenvårdsrehabilitering eller annan motsvarande rehabilitering pågår. Ersättning för uppehålle betalas inte för deltagande i utbildning som ordnats som yrkesinriktad rehabilitering eller annan motsvarande långvarig rehabilitering.

36 a §

Rehabiliteringspenningens förhållande till studiepenningen

Om en försäkrad får studiepenning enligt lagen om studiestöd (65/1994), avdras studiepenningen från rehabiliteringspenning eller partiell rehabiliteringspenning som betalas till honom eller henne för samma tid enligt vad som föreskrivs i 36 § 3 mom.

37 §

Partiell samordning av inkomster

Om en rehabiliteringsklient under utbildning som ordnats som yrkesinriktad rehabilitering eller under rehabilitering som berättigar till rehabiliteringspenning för unga har löne- eller företagarinkomster, ska dessa inkomster dras av från den rehabiliteringspenning som betalas för samma tid, till den del de överstiger det belopp av rehabiliteringspenningen som fastställs i enlighet med 32 § 3 mom. multiplicerat med tjugofem. Vid samordningen ska löneinkomsterna enligt betalningsdagen terminsvis hänföras till den tid för vilken rehabiliteringspenning beviljas.

Riksdagens svar RSv 115/2024 rd

Den i 47 § avsedda rehabiliteringspenning som betalas till arbetsgivaren ska inte samordnas enligt 1 mom. i denna paragraf.

39 §

Retroaktiv betalning

Om en rehabiliteringsklient retroaktivt beviljas sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning, dagpenning vid smittsam sjukdom eller donationsdagpenning enligt sjukförsäkringslagen eller studiepenning enligt lagen om studiestöd eller ålderspension eller garantipension eller ersättning för inkomstbortfall med stöd av någon annan lag, kan förmånen, pensionen eller ersättningen till den del som den motsvarar rehabiliteringspenningen för samma tid betalas till Folkpensionsanstalten. Retroaktiv invalidpension och arbetslivspension enligt arbetspensionslagarna betalas dock inte till Folkpensionsanstalten till den del som den motsvarar rehabiliteringspenningen.

43 §

En rehabiliteringsklients skyldighet att lämna uppgifter

Den som får rehabiliteringspenning ska utöver sådana förändringar som avses i 3 mom. anmäla att han eller hon får pension eller lagstadgad ersättning för inkomstbortfall eller någon annan motsvarande förändring i förhållandena som den försäkrade borde ha uppgett när han eller hon ansökte om förmånen. Den som får rehabiliteringspenning inom ramen för utbildning som ordnas som yrkesinriktad rehabilitering och den som får rehabiliteringspenning för unga är skyldig att uppge också sådana inkomster under utbildningen eller under rehabiliteringen som berättigar till rehabiliteringspenning för unga vilka kan påverka rehabiliteringspenningens belopp eller rätten till rehabiliteringspenning. Om Folkpensionsanstalten med stöd av denna lag har fått vetskap om en sådan förändring i förmånstagarens förhållanden som påverkar eller kan påverka en förmån som beviljas eller betalas till den försäkrade, kan Folkpensionsanstalten avkräva den försäkrade en utredning om de förändringar som skett i förhållandena.

57 a §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad annan förmån eller ersättning

Om den som får rehabiliteringsförmån, efter det att beslutet har meddelats, retroaktivt har beviljats en förmån eller ersättning som med stöd av 22, 34, 36 eller 36 a § ska beaktas, kan Folkpensionsanstalten utan parts samtycke eller undanröjande av beslut avgöra ärendet på nytt.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 36 a §, 39 § 1 mom. och 57 a § träder dock i kraft först den 1 augusti 2025.

Riksdagens svar RSv 115/2024 rd

Om rätten till rehabiliteringspenning enligt ett rehabiliteringsbeslut i enlighet med de bestämmelser i 7 a § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag har börjat före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas de bestämmelser i 23 § 2 mom. och 24 § som gällde vid ikraftträdandet.

Om rehabiliteringen har börjat före ikraftträdandet av 36 a §, 39 § 1 mom. och 57 a § i denna lag, tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om studiestöd (65/1994) 6 § 1 mom. 11 punkten, sådan den lyder i lag 792/2007, som följer:

6 §

Begränsningar i fråga om studiestödet

Studiestöd beviljas inte den som

11) får rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), eller för samma utbildning får rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om rehabilitering som berättigar till Folkpensionsanstaltens rehabiliteringspenning har börjat före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Lag

om ändring av 18 kap. 13 § i sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 18 kap. 13 § 4 mom., sådant det lyder i lag 28/2022, som följer:

Riksdagens svar RSv 115/2024 rd

18 kap.

Sjukförsäkringsfonden och försäkringspremier och försäkringsavgifter

13 §

Statens finansieringsandel och företagens tilläggsfinansieringsandel

Om sjukdagpenningens eller föräldradagpenningens belopp minskas på grund av samordning enligt 12 kap. eller rehabiliteringspenningen minskas på grund av samordning enligt 36 § 1 mom., 36 a, 37 eller 39 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, medför denna minskning i första hand att den andel som finansieras med försäkringsavgifter eller försäkringspremier minskar.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 20.11.2024

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare